

17 AFRICKÁ SAVANA | KDO JE KRÁLEM SAVANY

Africká savana, to je pro nás především obrovská travnatá plocha, zaplněná stády kopytníků. To, co vidíme na první pohled, nemusí ale být vždy tím hlavním. Například podzemní orgány rostlin savany, přestože je nevidíme, tvoří často několikanásobně větší množství rostlinné hmoty než nadzemní listy a stonky. A který živočich by asi byl králem savany?

Úkol 1: Představte si, že bychom všechny kopytníky na savaně nahnali do společné ohrady a všechny naráz zvážili. Stejně tak bychom naráz zvážili všechny hmyz a všechny šelmy. Kdo by asi byl vítězem při porovnání hmotností všech tří skupin? Přiřad'te šelmy, kopytníky a hmyz na jejich místa na stupních vítězů.

šelmy

kopytníci

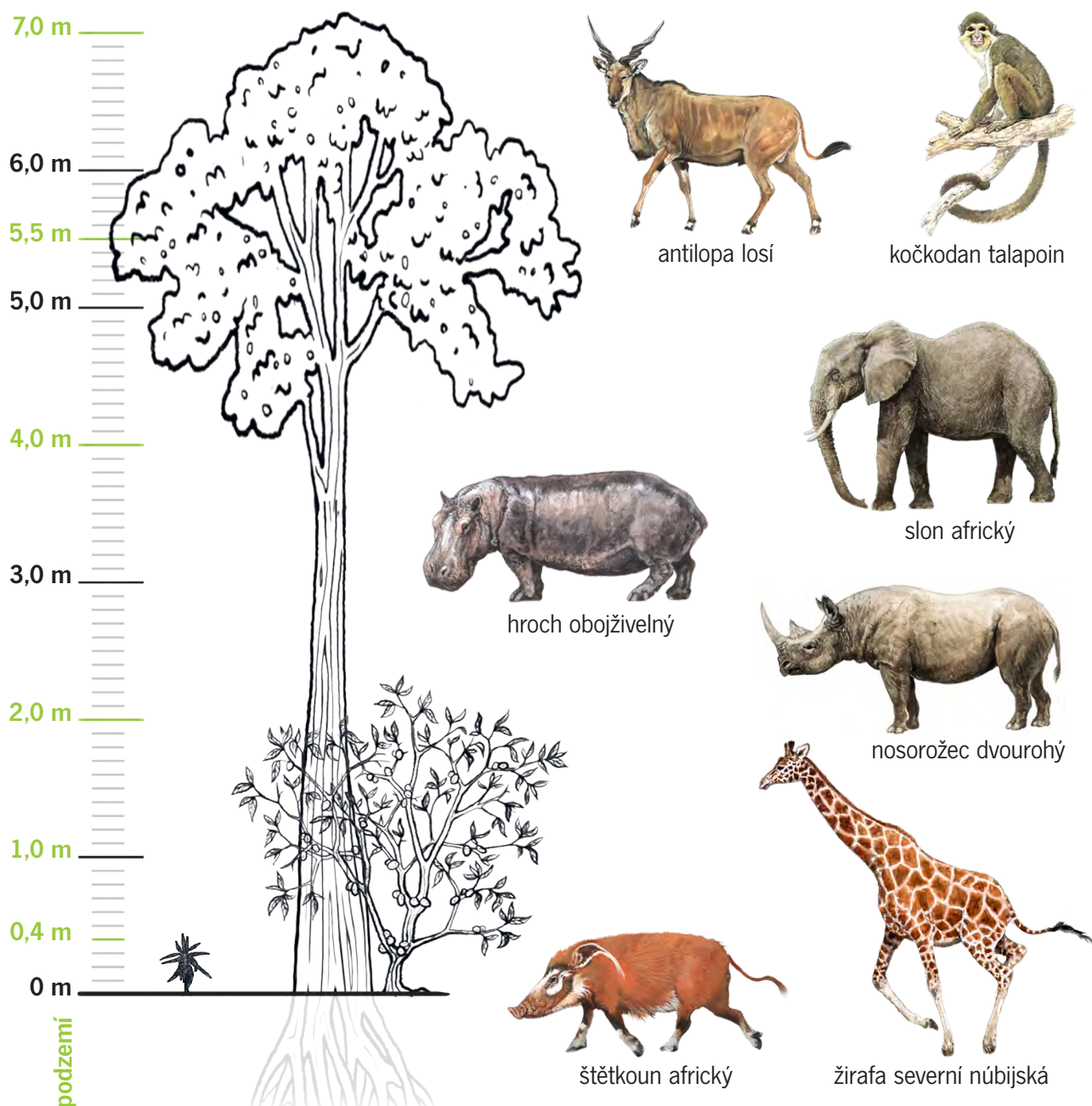
bezobratlí

17 AFRICKÁ SAVANA | JAK SE SPRÁVNĚ PODĚLIT

Ne každý kopytník v savaně musí spásat pouze trávu nebo okusovat koruny stromů. Různé vysoké trávy chutnají různým kopytníkům, různá zvířata okusují vegetaci v různé výšce. Býložravci na savanách si tak rozdělili zdánlivě jednotnou potravu na mnoho rozdílných zdrojů a nekonkurují si tak.

Úkol 2: Na obrázku vidíte strom, keř a trávy. Čísla v různých výškách vyjadřují různou výšku okusování vegetace. Přiřaďte zvířata k jednotlivým zeleně označeným výškám tak, jak to podle vás odpovídá skutečnosti.

17 AFRICKÁ SAVANA | DĚLBA O KOŘIST

Na savaně je mnoho zvířat, která mohou sloužit šelmám jako kořist. Každá šelma ale nedokáže každou kořist ulovit. Některá kořist je moc velká, jiná moc rychlá, další má na šelmu příliš bystré smysly. I proto se šelmy na savaně musely specializovat na různou kořist.

Úkol 3: Na obrázcích je několik druhů zvířat, která mohou sloužit jako kořist kočkovitým šelmám. Nad obrázky najdeš jména a hmotnost tří kočkovitých šelem africké savany. Přiřaď ke každé šelmě čarou dvě kořisti, které taková šelma pravidelně loví.

Karakal
15 kg

Levhart
65 kg

Lev
150 kg

hlodavci

perlička

zebra

buvolec

Úkol 4: Vyberte a označte mezi zvířecími druhy vyobrazenými v předchozím úkolu taková, která by dohromady vytvořila „nedobytné stádo“.

17 AFRICKÁ SAVANA | LESK A BÍDA ŽIRAFY

Dlouhý krk a vysoká postava umožňují žirafě spásat listy akácií ve výškách, kam se další kopytníci nedostanou. Tak získala žirafa zdroj potravy, který jí v suchých obdobích dovolí přežít. Za tuto výhodu ale zaplatila mnoha nevýhodami.

Úkol 5: Z následujících tvrzení o nevýhodách žirafí výšky jsou některá pravdivá a některá nepravdivá. Zaškrtněte tvrzení, která jsou pravdivá.

- a) Díky silným kopytům a tomu, že zranitelný krk je velmi vysoko, je žirafa pro velké šelmy v podstatě neulovitelná. Tuto výhodu ztrácí ve spánku, kdy není ve střehu. Proto prospí jen 30 minut denně.
- b) Vytáhlá postava žirafy působí jako hromosvod. Proto je častou příčinou úhynu žiraf zásah bleskem při tropických bouřích.
- c) Dlouhé nohy žiraf se snadno lámou.
- d) Dosáhnout hlavou k zemi je pro žirafu obtížné. Při pití vody se musí široce rozkročit, aby dosáhla na zem.
- e) Tlak krve v cévách žiraf musí být mnohem vyšší, aby krev došla dlouhým krkem až do hlavy. Při sklopení hlavy k zemi je situace opačná. Cévy žiraf musí mít složitý systém chlopní, který zajišťuje dopravu krve.
- f) Vysoké postavy žiraf se ve větru kymácí a při tropických bouřkách jsou žirafy převráceny.
- g) Dlouhý krk žirafy snadněji nastydně, a tak žirafy trpí často angínami.

